

Početna Stranica > Izobrazba, Pravosudne Mreže I Agencije > Netherlands

Početno osposobljavanje sudaca i tužitelja u Europskoj uniji

Sadržaj omogućio

Nizozemska

Nizozemska

Suci

Opći opis

Početno osposobljavanje sudaca obvezno je za sve osobe koje žele postati suci. Nakon što povjerenstvo za odabir odobri sudačke vježbenike, polaznici početnog pravosudnog programa primaju se na sud na kojem će raditi. Duljina programa utvrđuje se u dogovoru sa Centrom za osposobljavanje i studije u pravosuđu (SSR).

U dogovoru s SSR-om određuje se trajanje programa (najmanje godinu dana i tri mjeseca, najviše četiri godine, ovisno o znanju i iskustvu) i odabiru se radna okruženja za osposobljavanje u kojima će sudački vježbenik na početku raditi. Nakon što sudački vježbenik završi osposobljavanje, imenuje se „općim” sucem, što znači da može raditi u bilo kojem odjelu suda (građanskom, upravnom, kaznenom, obiteljskom itd.).

Osposobljavanje sudačkih vježbenika provode sudovi u suradnji s SSR-om. Većina osposobljavanja provodi se u radnom okruženju, gdje sudačke vježbenike podučavaju voditelji praktičnog osposobljavanja koji ih usmjeravaju i daju im povratne informacije. Nadalje, jednom tjedno, pod nadzorom glavnog voditelja osposobljavanja u SSR-u, pozornost se posvećuje procesu učenja i tečajevima koje pohađaju sudački vježbenici. [Statut](#) se može pronaći na internetskim stranicama Sudbenog vijeća.

Novi ciklus osposobljavanja nove skupine sudačkih vježbenika započinje svaka tri mjeseca. U program se godišnje uključi najviše 130 sudačkih vježbenika. Osposobljavanje su 2021. uspješno završila 83 sudačka vježbenika. Krajem 2021. u osposobljavanju je sudjelovalo 248 sudačkih vježbenika.

Pristup početnom osposobljavanju

Kandidati za program osposobljavanja moraju imati diplomu magistra prava i završiti poseban paket tečajeva kako bi se pripremili za obavljanje zanimanja u parničnim postupcima ili sudstvu. Osim toga, moraju imati najmanje dvije godine relevantnog pravnog iskustva izvan sudstva. Odabir kandidata provodi nacionalno povjerenstvo za odabir sudaca (LSR) u suradnji sa sudovima. Postupak odabira sastoji se od šest koraka.

Najprije se odabiru molbe. Za svako slobodno mjesto administrator ili predsjednik suda i član tajnik LSR-a odabiru pet molbi na temelju obrasca za ocjenjivanje. Nakon toga društvo za procjenu LTP provodi analitički test. Testom se ispituju vještine verbalnog zaključivanja, vještine kritičkog razmišljanja i vještine apstraktnog razmišljanja. Tim se testovima, koje je ocijenio nizozemski Odbor za testove i testiranje (COTAN) ili slična institucija, utvrđuje ima li kandidat natprosječne analitičke vještine i je li tolerantan prema drugim kulturama. Analitičkim testovima ispituju se vještine verbalnog zaključivanja, kritičkog razmišljanja i apstraktnog razmišljanja.

Sudovi pozivaju kandidate na razgovor nakon što polože analitičke testove. Sudovima se zatim šalju obrazac za prijavu i dvije preporuke za svakog kandidata. Sud poziva kandidate na razgovor koji se odvija u unaprijed određenom terminu sastanaka lokalnog povjerenstva za odabir i upravnog odbora. Nakon razgovora, za svako radno mjesto odabire se najviše tri kandidata koji nastavljaju s postupkom i procjenom. U centru za procjenu

diplomirani psiholog održava strukturirani razgovor s kandidatom, a kandidat ispunjava upitnik o osobnosti (uključujući test dileme) te sudjeluje u simulaciji rasprave i igri s ulogama. Testom se procjenjuje ima li kandidat kompetencije potrebne za obnašanje sudačke dužnosti ili može li ih steći tijekom tečaja osposobljavanja.

Nakon toga kandidati prelaze na završne razgovore. Razgovore provodi nacionalno povjerenstvo za odabir. Kandidati imaju tri završna razgovora s različitim ispitivačima o trima temama. Nakon toga svi ispitivači promišljaju o rezultatima tih razgovora. Povjerenstvo je upućeno u tehnike vođenja razgovora i tumačenje izvješća o ocjeni. Nakon obavljenih završnih razgovora, kandidati koji su pozitivno ocijenjeni predstavljaju se sudovima. Sudovi odlučuju kojeg kandidata (ili kandidate) žele imenovati i te informacije prosljeđuju LSR-u. Kandidature za preostale pozitivno ocijenjene kandidate predlažu se ostalim sudovima (ako je moguće).

Struktura i sadržaj početnog osposobljavanja

U pripremnoj fazi sudački vježbenik radi u timu za radno osposobljavanje u predmetnoj jurisdikciji, gdje razvija svoje usmjerenje i kompetencije i izvan granica okruženja za radno osposobljavanje. Na kraju pripreme faze sudački vježbenik ispunjava samoprocjenu i osobni plan učenja.

Nakon toga započinje glavna faza programa (najmanje jedna godina, najviše tri godine i devet mjeseci). Glavna faza osposobljavanja održava se u dva ili tri okruženja za radno osposobljavanje na sudu, ovisno o trajanju programa i osobnom planu učenja, a moguće je prelaziti između sudova i žalbenih tijela. Voditelji praktičnog osposobljavanja provode nadzor. Nadalje, jednom tjedno, pod nadzorom glavnog voditelja osposobljavanja, pozornost se posvećuje procesu učenja, portfelju i planu učenja, kao i istraživačkim projektima i kompetencijama koje nadilaze okruženja za radno osposobljavanje. Glavni voditelji osposobljavanja i voditelji praktičnog osposobljavanja nadziru isključivo učenje, a ne ocjenjivanje. Sudački vježbenik stažira i u sljedećim ustanovama: u društvenim tijelima, na europskoj/međunarodnoj razini, na sudu/žalbenom tijelu i kratko/prošireno stažiranje u Državnom odvjetništvu ako je odabrao radno okruženje za osposobljavanje usmjereno na kazneno pravo. Svaka tri mjeseca glavni voditelj osposobljavanja, voditelj praktičnog osposobljavanja i sudački vježbenik ocjenjuju i ažuriraju osobni plan učenja. Nakon završetka programa u svim radnim okruženjima za osposobljavanje donosi se odluka o premještanju s vježbenikom, glavnim voditeljem osposobljavanja i voditeljem praktičnog osposobljavanja.

Međunarodno stažiranje obvezno je za sudačke vježbenike. Trajanje stažiranja ovisi o tome je li riječ o programu AIAKOS Europske mreže za pravosudno osposobljavanje (EJTN) ili jednogodišnjem stažiranju u Strasbourgu na Europskom sudu za ljudska prava. Nadalje, tečaj „Europski sudac“ dio je programa za sudačke vježbenike. Tijekom radnog osposobljavanja sudački vježbenici pohađaju tečajeve o europskom pravu, na primjer europskom građanskom ili upravnom pravu.

Završetak početnog osposobljavanja i postupak kvalifikacije

Preuzimanje odgovornosti sudačkih vježbenika za vlastiti program, poticajna atmosfera za učenje, potpora osposobljavanju koju pružaju sudovi te nadzor glavnog voditelja osposobljavanja okosnica su ocjenjivanja u novom početnom programu za suce. Kandidate ocjenjuje ispitni odbor na temelju razgovora i portfelja koji vježbenici sami sastavljaju. Portfelj mora sadržavati niz obveznih dokaza, dok se drugi dio može ispuniti prema izboru kandidata. Atmosfera za učenje može biti poticajna samo ako se program odvija u sigurnom okruženju i ako ocjenjivanje omogućava sudačkim vježbenicima da se što bolje razvijaju i nadograđuju svoje talente. U svom radu držimo se tih načela tako što odvajamo podučavanje od ocjenjivanja te transparentno i objektivno ocjenjujemo. To omogućava voditelju osposobljavanja da se potpuno usredotoči na svoju mentorsku ulogu i profesionalni razvoj sudačkog vježbenika.

Voditelj praktičnog osposobljavanja i glavni voditelj osposobljavanja doprinose ocjenjivanju: svaka tri mjeseca ispunjavaju niz obrazaca za povratne informacije i evaluacijskih obrazaca za portfelj te izdaju odobrenje za sadržaj portfelja. Sustav ocjenjivanja može biti transparentan i objektivan samo ako se primjenjuju jasni kriteriji ocjenjivanja i jasan postupak te ako su ocjenjivači dosljedni i pouzdani. Stoga ocjenjivači moraju biti osposobljeni te ih moraju usmjeravati stručnjaci iz SSR-a. To pridonosi i kvaliteti ocjene. Nadalje, struktura programa jamči da se kandidate ocjenjuje samo onoliko koliko je potrebno u pravne svrhe. Taj sustav, koji kombinira fiksna vremena ocjenjivanja i dodatno ocjenjivanje na zahtjev, ispunjava taj cilj. Sustav ocjenjivanja stoga je fleksibilan i usmjeren na vježbenike kad god je to moguće te podržava didaktičke inovacije u razvoju kompetencija.

Prvo privremeno ocjenjivanje provodi se na kraju prvih dvanaest mjeseci programa, tj. nakon devet mjeseci

iskustva u osposobljavanju u radnom okruženju (nakon tromjesečne pripreme faze). Ocjenjuje se ima li sudački vježbenik temeljne kompetencije potrebne za obnašanje sudačke dužnosti te pokazuje li dovoljan napredak. Ako program pojedinačnog vježbenika traje tri ili više godina, drugo privremeno ocjenjivanje provodi se otprilike na polovici preostalog trajanja programa. Ako je potrebno, ispitni odbor može preporučiti naknadno dodatno ocjenjivanje koje nije navedeno u osobnom planu učenja koji je vježbenik podnio ispitnom odboru. Program uvijek završava konačnom ocjenom kako bi se ispitalo može li sudački vježbenik samostalno djelovati kao sudac početnik. Procjenjuje se je li sudački vježbenik ostvario sve potrebne razine postignuća. Navedenim sustavom osigurava se da se kandidate ne ocjenjuje više nego što je potrebno, čime se podupire ocjenjivanje kao pravni instrument. To pridonosi razlikovanju između osposobljavanja i ocjenjivanja, stvara poticajnu atmosferu za učenje te pridonosi fleksibilnosti i privlačnosti programa.

Program ne uključuje provjere znanja isključivo iz pravne sfere jer se takvi testovi ne bi podudarali s osnovnom pretpostavkom da su sudački vježbenici sami odgovorni za vlastiti tijek obrazovanja, a odgovarajuće pravno znanje najvažniji je čimbenik. Program se temelji na pretpostavci da polaznici programa imaju potrebno pravno znanje ili da će ga steći na početku osposobljavanja u svakom radnom okruženju. Ocjene konačnih postignuća uključuju i pravno znanje, koje se mora dokazati kroz praktični rad. Stoga treba naglasiti da se sudački vježbenici moraju pobrinuti za to da njihova razina pravnog znanja ne ometa njihov napredak u programu u cjelini.

Državni odvjetnici

Opći opis

Početno osposobljavanje državnih odvjetnika obvezno je za sve osobe koje žele postati državni odvjetnici. Nakon što povjerenstvo za odabir odobri državnoodvjetničke vježbenike, polaznici početnog pravosudnog programa primaju se na sud na kojem će raditi.

U dogovoru s SSR-om određuje se trajanje programa (najmanje godinu dana i šest mjeseci, a najviše četiri godine, ovisno o znanju i iskustvu) i odabiru se radna okruženja za osposobljavanje u kojima će državnoodvjetnički vježbenik na početku raditi. Nakon što državnoodvjetnički vježbenik završi osposobljavanje, imenuje se državnim odvjetnikom.

Osposobljavanje državnoodvjetničkih vježbenika provode okruzi u suradnji s SSR-om. Većina osposobljavanja provodi se u radnom okruženju, gdje državnoodvjetničke vježbenike podučavaju voditelji praktičnog osposobljavanja koji ih usmjeravaju i daju im povratne informacije. Nadalje, jednom tjedno, pod nadzorom glavnog voditelja osposobljavanja u SSR-u, pozornost se posvećuje procesu učenja i tečajevima koje pohađaju državnoodvjetnički vježbenici.

Nova skupina državnoodvjetničkih vježbenika započinje s osposobljavanjem dvaput godišnje, u dvjema skupinama u listopadu i dvjema u travnju. U program se godišnje uključi najviše 48 do 54 državnoodvjetničkih vježbenika. Osposobljavanje su 2021. uspješno završila 34 državnoodvjetnička vježbenika. Krajem 2021. u osposobljavanju je sudjelovalo 117 državnoodvjetničkih vježbenika.

Pristup početnom osposobljavanju

Kandidati za program osposobljavanja moraju imati diplomu magistra prava i završiti poseban paket tečajeva za pripremu za obavljanje zanimanja u parničnim postupcima ili sudstvu. Osim toga, moraju imati najmanje dvije godine relevantnog pravnog iskustva izvan sudstva. Kandidati se najprije biraju na lokalnoj razini (okruzi), a zatim nacionalno povjerenstvo odabire nekoliko kandidata koji moraju proći procjenu te na kraju lokalni okrug odabire najbolje kandidate.

Najprije se odabiru molbe. Nakon toga društvo za procjenu LTP provodi analitički test. Sastavni dijelovi testa su vještine verbalnog zaključivanja, vještine kritičkog razmišljanja i vještine apstraktnog razmišljanja. Tim se testovima, koje je ocijenio nizozemski Odbor za testove i testiranje (COTAN) ili slična institucija, utvrđuje ima li kandidat natprosječne analitičke vještine i je li tolerantan prema drugim kulturama. Analitičkim testovima ispituju se vještine verbalnog zaključivanja, kritičkog razmišljanja i apstraktnog razmišljanja.

Sudovi pozivaju kandidate na razgovor nakon što polože analitičke testove. Okruzima se zatim šalju obrazac za prijavu i dvije preporuke za svakog kandidata. U centru za procjenu diplomirani psiholog održava strukturirani razgovor s kandidatom, a kandidat ispunjava upitnik o osobnosti (uključujući test dileme) te sudjeluje u simulaciji

rasprave i igri s ulogama. Testom se procjenjuje ima li kandidat kompetencije potrebne za obnašanje državnoodvjetničke dužnosti ili može li ih steći tijekom tečaja osposobljavanja.

Nakon toga kandidati prelaze na završne razgovore. Razgovore provodi nacionalno povjerenstvo za odabir. Nakon toga svi ispitivači promišljaju o rezultatima tih razgovora. Povjerenstvo je upućeno u tehnike vođenja razgovora i tumačenje izvješća o ocjeni. Nakon obavljenih završnih razgovora, kandidati koji su pozitivno ocijenjeni predstavljaju se okruzima. Okruzi odlučuju o tome kojeg kandidata (ili koje kandidate) žele imenovati. Kandidature za preostale pozitivno ocijenjene kandidate predlažu se ostalim okruzima (ako je moguće).

Struktura i sadržaj početnog osposobljavanja

U uvodnom razdoblju državnoodvjetnički vježbenik radi u timu za radno osposobljavanje u predmetnom okrugu, gdje razvija svoje usmjerenje i kompetencije i izvan granica okruženja za radno osposobljavanje. Na kraju pripreme faze kompetencije državnoodvjetničkog vježbenika moraju se ocijeniti kako bi dobio potvrdu o stručnoj osposobljenosti. Da bi nastupala na sudu kao državni odvjetnik, osoba mora pokazati osnovne vještine i znanja tijekom simulacije suđenja. Ako na simulaciji ne ostvari prolaznu ocjenu dobiva još jednu priliku. Ako ni tada ne položi zadatak, mora napustiti program.

Nakon toga započinje glavna faza programa (najmanje 15, a najviše 45 mjeseci). Glavna faza osposobljavanja održava se u nekoliko okruženja za radno osposobljavanje, ovisno o trajanju programa i osobnom planu učenja. U državnom odvjetništvu vježbenik neko vrijeme radi na rješavanju jednostavnih predmeta, zatim kao pravni asistent, zamjenik odvjetnika, državni odvjetnik na ozbiljnim slučajevima te sudac. Moguće je i vanjsko stažiranje. Nakon završetka programa u svim radnim okruženjima za osposobljavanje donosi se odluka o premještanju s vježbenikom, glavnim voditeljem osposobljavanja i voditeljem tog radnog okruženja.

Voditelji praktičnog osposobljavanja provode nadzor. Nadalje, jednom tjedno, pod nadzorom glavnog voditelja osposobljavanja, pozornost se posvećuje procesu učenja, portfelju i planu učenja, kao i istraživačkim projektima i kompetencijama koje nadilaze okruženja za radno osposobljavanje. Glavni voditelji osposobljavanja i voditelji praktičnog osposobljavanja nadziru isključivo učenje, a ne ocjenjivanje.

Državnoodvjetnički vježbenici imaju i mogućnost međunarodnog stažiranja. Trajanje stažiranja ovisi o tome je li riječ o programu AIAKOS Europske mreže za pravosudno osposobljavanje (EJTN).

Završetak početnog osposobljavanja i postupak kvalifikacije

Preuzimanje odgovornosti državnoodvjetničkih vježbenika za vlastiti program, poticajna atmosfera za učenje, potpora osposobljavanju koju pružaju okruzi te nadzor glavnog voditelja osposobljavanja okosnica su ocjenjivanja u novom početnom programu za državne odvjetnike. Kandidate ocjenjuje ispitni odbor na temelju razgovora i portfelja koji vježbenici sami sastavljaju. Portfelj mora sadržavati niz obveznih dokaza, dok se drugi dio može ispuniti prema izboru kandidata. Atmosfera za učenje može biti poticajna samo ako se program odvija u sigurnom okruženju i ako ocjenjivanje omogućava državnoodvjetničkim vježbenicima da se što bolje razvijaju i nadograđuju svoje talente. U svom radu držimo se tih načela tako što odvajamo podučavanje od ocjenjivanja te transparentno i objektivno ocjenjujemo. To omogućava voditelju osposobljavanja da se potpuno usredotoči na svoju mentorsku ulogu i profesionalni razvoj državnoodvjetničkog vježbenika. Voditelj praktičnog osposobljavanja i glavni voditelj osposobljavanja doprinose ocjenjivanju: svakih nekoliko mjeseci ispunjavaju niz obrazaca za povratne informacije i evaluacijskih obrazaca za portfelj te izdaju odobrenje za sadržaj portfelja. Sustav ocjenjivanja može biti transparentan i objektivan samo ako se primjenjuju jasni kriteriji ocjenjivanja i jasan postupak te ako su ocjenjivači dosljedni i pouzdani. Stoga ocjenjivači moraju biti osposobljeni te ih moraju usmjeravati stručnjaci iz SSR-a. To pridonosi i kvaliteti ocjene. Nadalje, struktura programa jamči da se kandidate ocjenjuje samo onoliko koliko je potrebno u pravne svrhe. Taj sustav, koji kombinira fiksna vremena ocjenjivanja i dodatno ocjenjivanje na zahtjev, ispunjava taj cilj. Sustav ocjenjivanja stoga je fleksibilan i usmjeren na vježbenike kad god je to moguće te podržava didaktičke inovacije u razvoju kompetencija.

Nakon ocjenjivanja kompetencija na kraju uvodnog razdoblja održava se ispit praktičnih vještina za sudska ročišta i ispit za ispitivanje ključnih svjedoka. Vježbenik dogovara termin ocjenjivanja kad smatra da je spreman. Ta ocjenjivanja, doprinos svakog voditelja tima i procjena portfelja zajedno čine rezultat cjelokupnog programa.

Program ne uključuje provjere znanja isključivo iz pravne sfere jer se takvi testovi ne bi podudarali s osnovnom pretpostavkom da su državnoodvjetnički vježbenici sami odgovorni za vlastiti tijek obrazovanja, a odgovarajuće

pravno znanje najvažniji je čimbenik. Program se temelji na pretpostavci da polaznici programa imaju potrebno pravno znanje ili da će ga steći na početku osposobljavanja u svakom radnom okruženju. Ocjene konačnih postignuća uključuju i pravno znanje, koje se mora dokazati kroz praktični rad. Stoga treba naglasiti da se državnoodvjetnički vježbenici moraju pobrinuti za to da njihova razina pravnog znanja ne ometa njihov napredak u programu u cjelini.

■ Posljednji put ažurirano: 11/06/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.